

Socialförsäkringsutskottets betänkande

1976/77:25

med anledning av motioner om utlandssvenskars sjukvårdsförmåner

Motionerna

I motionen 1976/77:181 av herr Gahrton (fp) hemställs att riksdagen hos regeringen begär utredning om vidgad rätt till svenska sjukvårdsförmåner för utlandssvenskar, i första hand pensionärer.

I motionen 1976/77:251 av herr Aulin (m) hemställs att riksdagen hos regeringen anholder om förslag till ändring i lagen om allmän försäkring (AFL) på så sätt att ålders- eller sjukpensionerad svensk medborgare, som av hälsoskäl bosätter sig utomlands, fortfarande – helt eller delvis – kan omfattas av svensk sjukförsäkring.

Utskottet

Rätt till ersättning från AFL för kostnader för sjukvård föreligger i regel endast för den som är bosatt i riket. Utomlands bosatta svenska medborgare får dock ersättning för sjukvårdskostnader i Sverige, om vårdbehovet uppkommit under vistelse här. Däremot har de ingen rätt till ersättning för vårdkostnader i bosättningslandet eller i annat land.

Genom ett åtagande av sjukvårdshuvudmännen har svenska medborgare som är bosatta utomlands möjlighet att få sjukhusvård i Sverige mot en avgift av 20 kr. per dygn. En förutsättning härför är dock att patienten i fråga inte kan få tillfredsställande vård genom bosättningslandets socialförsäkring. Vidare måste vården sökas på sjukhus inom det sjukvårdsområde där vederbörande sist var bosatt i Sverige. Utlandssvenskar har också möjlighet att få vård på karolinska sjukhuset mot samma låga avgift.

Sverige har under senare år intensifierat arbetet med att träffa överenskomelser med andra länder för att därigenom ge personer med anknytning till det svenska socialförsäkringssystemet ett så långt möjligt motsvarande grundskydd vid vistelse eller bosättning utomlands. Konventioner har träffats med de nordiska länderna, Storbritannien, Nordirland, Italien, Jugoslavien och Österrike. Sistnämnda konvention godkändes av riksdagen hösten 1975 (prop. 1975/76:51, SfU 20, rskr 165). Förhandlingar pågår med åtskilliga länder i syfte att åstadkomma konventioner utformade i huvudsaklig överensstämmelse med Österrike-konventionen, vilken har en i förhållande till tidigare konventioner delvis ny utformning.

Båda motionerna syftar till ökade möjligheter för utlandssvenskar att få ersättning från AFL för sjukvårdskostnader. Av motionerna framgår inte

klart om detta skall ske genom att utlandssvenskarna ges möjlighet till ersättning för sjukvård i bosättningslandet eller genom förbättrade möjligheter till ersättning för sjukvård i Sverige.

Frågan om svensk sjukförsäkring bör ersätta även kostnader, som de försäkrade ådragit sig utomlands, har nyligen prövats av riksdagen (SfU 1976/77:11). Utskottet uttalade därvid att trygghetsfrågor vid vistelse utomlands även framdeles borde lösas genom konventioner och hänvisade till att det var en uppenbar fördel att det land man vistades i då man blev sjuk i första hand svarade för vården och till att en bestämmelse om rätt till ersättning från den svenska sjukförsäkringen för sjukvård utomlands, om den inte försågs med en mängd förbehåll, skulle kunna leda till missbruk. Utskottet vidhåller denna uppfattning, som även biträdades av riksdagen.

Som framgår av redogörelsen ovan har utlandssvenskarna möjligheter att komma i åtnjutande av sjukvårdsförmåner i Sverige, om de inte får sitt sjukvårdsbehov tillgodosett genom bosättningslandets socialförsäkring. Utskottet förutsätter att den socialpolitiska samordningsutredningen, som arbetar på en översyn av det socialpolitiska bidragssystemet ur samordnings-synpunkt, kommer att pröva frågan om utlandssvenskarnas möjligheter att få sjukvård i Sverige.

Med hänsyn till det anförda anser utskottet att motionerna inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionerna 1976/77:181 och 1976/77:251.

Stockholm den 29 mars 1977

På socialförsäkringsutskottets vägnar

SVEN ASPLING

Närvarande: herrar Aspling (s), Carlsson i Vikmanshyttan* (c), Ringaby (m), Augustsson (s), Magnusson i Nennesholm (c), Karlsson i Ronneby (s), fröken Bergström (fp), fru Håvik (s), herrar Marcusson (s), Åkerlind (m), Andersson i Nybro (c), Lindström (s), Andersson i Edsbro (c), Hörnlund* (c) och Nilsson i Norrköping* (s).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.